

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«СОЦІАЛІЗАЦІЯ І РЕСОЦІАЛІЗАЦІЯ
ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА»

«SOCIALIZATION AND RE- SOCIALIZATION OF
PERSONALITY IN MODERN SOCIETY»
(SRPCMS)

Київ 8-9 листопада 2018

Чапко І.П. ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ЯК ОСНОВА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ТА РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	162
Чернуха Н.М. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА В УКРАЇНА: РЕАЛІЇ, ДИСКУСІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ	164
Чугасва Н. Ю. ВИВЧЕННЯ «ПСИХОЛОГІЇ КЕРІВНИКА ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ» ЯК ЧИННИК ОСВІТНЬОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ ТЕХНОЛОГІВ	166
Чуйко О.В. ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА ШКОЛИ ОЧИМА ВИПУСКНИКІВ	167
Шамне А. В., Скочек О. Є. СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЯК ДИХОТОМІЇ «ІНДИВІДУАЛЬНЕ – СОЦІАЛЬНЕ»	171
Шевченко Г.О. ПРОФЕСІЙНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ТА ҐЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ	172
Шевченко О.М. ДОВІРА ДО СЕБЕ ЯК ОСОБЛИВЕ ВНУТРІШНЬО-ОСОБИСТІСНЕ УТВОРЕННЯ ЮНАКІВ	175
Шевченко С. В. ДОВІРА ДО СЕБЕ ЯК УМОВА ПРОФЕСІЙНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	177
Шевчук О.С. СОЦІАЛЬНА ДЕЗАДАПТАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ МІКРОСОЦІАЛЬНОГО КОНФЛІКТУ ЯК ЧИННИК СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ	178
Шиковець С.О. ВПЛИВ СТАНУ ЕТНОЛІНГВІСТИЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ НА РІВЕНЬ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ	180
Шістко Л.О. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНОСТІ МОЛОДІ	182
Яблонська Т.М., Булатевич Н. М. ЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА ЯК ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	183
Яценко Г.П. ТЕОРЕТИЧНА МОДЕЛЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В СОЦІАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ КОМЕРЦІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ	185
Nariman Darvishov DECISION MAKING FEATURES OF ADDICTED INDIVIDUALS	188
Dziubko Olena INTEGRATION OF IMMIGRANTS TO THE WORKING ENVIRONMENT. FOREIGN EXPERIENCE	190
Kalenychenko K.M. THE ROLE OF EMOTIONAL INTELLECT FOR THE FORMATION OF EFFECTIVE LEADER	191
Kliuieva Olena, Bordiuzha Yelyzaveta INTEGRATION OF IMMIGRANTS INTO HOST-SOCIETY: THE ROLE OF ETHNIC IDENTITY	192
Norkina Iryna, Guk Olga SECONDARY EFFECTS OF COUNSELLING – BURNOUT AND THE IMPORTANCE OF CARING FOR THOSE WHO PROVIDE HELP	194
Trushova Diana INTEGRATION PROBLEMS OF TEENAGERS-IMMIGRANTS	196
Vlasova O.I., Dembytska N.M. PARENTS' ROLE IN PRESCHOOLERS' DEVELOPMENT OF A PERSONAL PRIVACY	197

Шевченко О.М.
*кандидат психологічних наук,
викладач кафедри практичної психології
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка*

ДОВІРА ДО СЕБЕ ЯК ОСОБЛИВЕ ВНУТРІШНЬО-ОСОБИСТІСНЕ УТВОРЕННЯ ЮНАКІВ.

У зв'язку з кардинальними змінами характеру суспільних взаємин феномен довіри набуває особливої актуальності. Довіра є основою всіх людських взаємозв'язків, від випадкових зустрічей до дружніх і близьких стосунків.

Без довіри людини до інших (як частини світу) і одночасно довіри до себе неможливий творчий характер життєдіяльності, оскільки довіра до себе передбачає перш за все ставлення до себе як до самоцінності, а довіра до іншого – ставлення до іншого як до цінності.

Сенситивним для становлення довіри до себе як психічного утворення виступає юнацький вік, тому розробка проблеми становлення довіри до себе в юнацькому віці набуває особливої наукової й практичної актуальності.

Феномен довіри до себе відносно недавно знаходиться в полі зору зарубіжної та вітчизняної психології, проте має глибоке філософське підґрунтя. Філософи розглядають його як нічим необмежену свободу (Ф. Ніцше, А. Шопенгауер,) або як важливий життєвий принцип, слідування якому дозволяє людині обирати себе, відшукуючи і реалізуючи власні можливості (А. Камю, С. К'єркегор, Х. Ортега-і-Гассет, Ж.-П. Сартр). У зарубіжній психологічній літературі довіра до себе досліджується як складова психічного розвитку, базисна динамічна установка (Д. Віннікотт, Е. Еріксон, Е. Фромм, К. Горні, К. Юнг), як властивість особистості, процес становлення якої нерозривно пов'язаний із набуттям нею зрілості (Ф. Перлз, Е. Шостром), як фундаментальна особистісна характеристика в контексті її взаємозв'язку з психічним здоров'ям та самоактуалізацією (С. Джуард, К. Роджерс, В. Франкл). Теоретичний та експериментальний напрямок вивчення довіри до себе як окремого психологічного явища представлений у працях І. Антоненка, В. Дорофєєва, Є. Євстіфєєвої, В. Зінченка, Т. Скрипкіної та ін.

Явище довіри до себе – це рефлексивне суб'єктне утворення, яке пов'язане з такими внутрішньо-особистісними утвореннями, як самовпевненість, самопідтримка, самоповага, самоприйняття та інтернальність у сфері досягнень. Наявність довіри до себе є важливою умовою суб'єктності особистості [1].

Довіра до соціального світу і довіра до інших людей не існують ізольовано від довіри до себе. Довіру до інших можна осмислити лише через співвідношення міри довіри до інших і міри довіри до себе у двох взаємодіючих суб'єктів. Віра в себе, довіра до себе та впевненість у собі є трьома різними взаємопов'язаними феноменами.

Структура довіри до себе у юнацькому віці включає афективний, когнітивний та поведінковий компоненти. Критеріями прояву афективного компоненту є самоприйняття, когнітивного – самоцінність, поведінкового – самоприхильність особистості.

Довіра до себе як феномен самосвідомості відіграє значну роль у розвитку особистості, суттєво впливає на увесь перебіг людського життя та виступає показником психічного здоров'я особистості, оскільки забезпечує вдалу соціалізацію,

сприяє особистісному зростанню, підтримує переживання цілісності особистості у процесі розвитку і є основою ефективної самореалізації.

Нами було проведено дослідження довіри до себе у старшокласників за допомогою методики «Рефлексивний опитувальник довіри до себе» Т.П. Скрипкіної. Досліджуваним пропонувалося дати відповідь на запитання «У якій мірі я довіряю собі у кожній із зазначених сфер життєдіяльності?»

За аналізом отриманих даних можна стверджувати, що найвищі показники повної довіри до себе у старшокласників серед усіх сфер життя наявні у взаємостосунках з товаришами (58,3 %) та умінні цікаво проводити дозвілля (50 %). Ці показники свідчать про те, що юнаки переживають емоційну задоволеність і відсутність провини у взаєминах з друзями. Довіра до себе у цих сферах передбачає вміння вибудовувати стосунки з людьми різних переконань, поглядів, та наявність розвинених комунікативних якостей.

Помірні показники повної довіри до себе простежуються у таких сферах життя старшокласників:

- уміння будувати взаємини з батьками (41,7 %);
- професійній діяльності (начальна діяльність) (37,5 %);
- умінні подобатися представникам протилежної статі (29,2 %).

Найнижчі показники довіри до себе спостерігаються у такій життєвоznачущій сфері, як довіра до себе у інтелектуальній сфері (20,8 %), що пов'язана з наявністю необхідного запасу знань, причинно-наслідковим мисленням, високим рівнем інтелектуального розвитку в цілому, необхідним для успішної інтелектуальної діяльності. Не довіряють собі юнаки і у вирішенні побутових проблем. Низькі показники встановлено також в умінні будувати взаємини з вчителями, що свідчить про низький рівень довіри до вчителів.

Загальний показник повної довіри до себе за усіма сферами становить 36,1 %, що відповідає рівню нижче середнього.

У зв'язку з віковими особливостями ранньої юності, пов'язаними з необхідністю особистого і професійного самовизначення, найбільш важливими сферами діяльності є навчально-інтелектуальна діяльність і міжособистісні стосунки з однолітками та з батьками. Порушення довіри до себе в цих сферах життя найбільш сильно позначається на психологічному самопочутті юнаків і дівчат і найбільше впливає на виникнення кризи довіри.

Ефективним для підвищення довіри до себе є створення засобами психокорекції умов узгодженої гармонійної довіри до себе у юнацькому віці: (актуалізація усвідомлення значущості довіри до себе, узгодженості її структурних компонентів, зростання самоінтересу, усвідомлення цінності власної особистості, прийняття власних переваг і недоліків, симпатії до себе, адекватна тенденція захищати власний образ «Я»).

Література: 1. Скрипкина Т. П. Доверие к себе как условие развития личности / Т. П. Скрипкина // Вопросы психологии. – 2002. – № 1. – С. 95–103.